בפחחנה מראיין

איך נראה הקרב מתוך הטנק? - איך בגעת בטנק הסורי? - איזה ספר קראת לאחרונה? - איך אתה מבלה בבית? - יש לך חברה? - מה תכניותיך אחרי הצבא?

מאאל יגין 3/3/1

כיום חמישי שעבר, בשעת לפ־ני־צוהריים שקטה ארוכה־רקה. הם שילחו פגזים מדוייקים בטנקים ובעמ־דות סורים, שפתחו את הקרב. הטנקים הסוריים החלו להתפוצץ. בזה אחר זה, כשהם משלחים להבות ועמודי עשן שחו־רים ואפרפרים אל־על.

מערבולת רועשת ועשנה שלמה, מצידינו ניצבו טנקים ארוכי־רקה. הם שילחו פגזים מדוייקים בטנקים ובעמ־דות סורים, שפתחו את הקרב. הטנקים הסוריים החלו להתפוצץ. בזה אחר זה, כשהם משלחים להבות ועמודי עשן שחו־רים ואפרפרים אל־על.

באחד הטנקים הישראליים ישב, בחוד חצרים, מאחורי כומת הנהגת, בר־סוראי שלום כהן, תל־אביבי (מזרח שמרה), בחור חמוש וחצפוסת ויחס פטיר בבריט־ון עגות, בשהסתיימה המערכה, ידע היה לרשום זכותו: בחוזתן בצוות הפוגן שלו, פגיעות בת בטנק סורי: השמדתה, השמדה של עמדת תותיח, ופגיעות אחרות — וכל זה במספר קטן של פגזים.

מאין אחדים לאחר המערכה עמדנו ושוב אם שלום. הטנק בחוד ב׳ ישבנו, היוה ניגוד לבוש לאוירה הו־ תקרת אלמנגר. שלום לבש הפעם מדים מנוהגים ו־ צחיח, במקום בגדי עבודה מוכתמים ומיוזעים. אבל בכל זה נתחם, הוא שלו ומדויק. יש לו שיער קצרצר, ו־ קצת סולד, פנים עגולים קטנים, עיניים חומות ו־ חיוך יום קטפיים דקים בחוטחתן. חיוכו מהיר ו־ מהיר, קולו קצת נמוך, דיבורו אינו אינו.

ביקשתי מיגין: שלום, ספר לי בבקשה מה ראית הקרב של יום חמישי האחרון מתוך צריח הטנק? מה ־ שבת? מה בדיוק ראית ־ הרגשת?

שלום כהן: חתרתי. מבט רגע מבעד לחור ־ ־ אחר מיד ראיתי, מבוה מבט, מאוד אחרון אחר ־ ־ שמעתי את הירות הראשונות של הסורים. ברגע שיצאתי ־ ־ תי את הטיירטור הזה אחרתי לעצמי: שלום, תתרכז ־ ־ אולי הבעדה שלך תתחיל. (בשתיות). הבעדה שלי ־ ־ מתחה ותתחילי לזרות בלל מכשיר הדיבור. בתוך הצרוו ־ ־ אחרי ־ ־ ־

מכיר כל פינה בחוץ ובמרכז בפנים. אתה לא יודע איך זה — זה ממש חבית שלנו.

אני: יש לכם חוזי מיוחד בטנק? אולי חססר לי על מנגנים מיוחדים שלכם.

שלום כהן (מתרגז): מה פתאום מיוחדים... מרגאה. חטוק זה מקום שחיים בו. הנה, למשל, כשעיפים מאוד וצריך לישון בכל אחד תיפש את המקום שלו, את הפינה שלו — ותופש שלווה. לנגב הכי כיף, יש לי כיסא שהוא שבע לובנה אותו ואיש אחרת לא יגיע. זה אני קצת קשן, אבל נוח. המטרקשר מתקפל על הרפסת. תתוחנו יש לי המושב שלי ינשון על מד'אפיפוט. המפסק בחוץ — יכול גם לישון על רשת מקופלת. שהיא כמו מיטה.

אנחנו מנסים את המנק כל חומן. איך אפשר כשר מלוכלן בבית? כבר רגילים ניקיוניים ולא מקפיים.

אין לנו אוכל מיוחד. אלא מנות קרב. אבל אבנר המפקד תמיד רוצה שנבשל אוחן, זה אולי יוחר טעים. אבל החברה רעבים ואין סבלנות.

אני: ומחוי מיוחד של תקריות. כבר נוצר אצלכם בטנק?

שלום: אנחנו, אצלנו בטנק, מתיקים תמיד קופסת סוכריות ממנות קרב. משמאל לשנדקשר. ואוכלים אוחן בחפוגות. או גם אחרי בולים. מחלקים לכולם. זה מרגיע. זה מרגיע מעט. לא נעים מחפת. אחרי הכל, שוחים ואוכלים מנות קרב. כבה היה עד עכשיו.

מה אתה חושב על הסורי ממוך?

אני: ירו עליך כבר בתקריות. נכון?

שלום: כן.

אני: איזה כלי־נשק מסוכנים לטנק?

שלום (מסתייג): קודם כל, תלוי מאיזה שוחים יורים עליך. אחרי־כן, אי חתיבה שאאתנו מפחדים. (בדוק אם ר'שחתיו): בעכשיו: נשק קל לא מסוכן. אפשר לשמוע מכסומום רק קצת דפיקות בחוץ. ש.ק.ש.ק.ש.ק. מדומות מהצד לא מסוכנות. כי הרסיסים עולים רק לפנוע בשריון. נשק ג.מ. ונשקים עולים להיות מסוכנים יותר. אבל אנחנו זרוים יותר — ומי שזריו שיב יותר מנצח.

אני: שלום, תגיד לי — מה אתה בעצם חושב על הסורי שיושב מולך. שיורה עליך ואתה יורה עליו?

שלום כהן (מופתע, אבל תיכף ומיד מבים ב' בכינון שיר): תראה, קח בחשבון שאני לא מכיר אותם. אם הסרים. ראיתי כמה פחם זי מקרוב. אבל אני לא מכיר אותם. (מחפש הגדרה מתאימה, קצת מתחסס): אין לי שום דבר נגד הסורי שיושב בטנק מולי. הוא עושה מה שאומרים לו. אבל אני לא חושב על הסורי, אלא על הטנק שהוא יושב בתוכו, ושיורה עליכם. אם לא אירה בו, יפגע בי. או אני יורה — כי זה התפקיד שלי (מסכם את נוסחנו): זה מלחמה. לא צחוק. יורים עליך ויורים חוזרת. אני מוכרח לפגוע בו. (אחרי שהוא של כמה שניות): ואני פוגע. בסך הכל, יצא לי בתקריות להשמיד לתם שני טנקים בבולים ועוד עמדות ועוד כלים.

אני: שלום, סיפרת לי עד עכשיו על הפעילות שלכם. מה אתם עושים בשעת הסגאי?

שלום: בחיתיות בקבעיות אין כמעט שעות פנאי על באמת. הולכים לישון. או יושבים וספרים סיפורים מה כל אחד עשה. מספרים על בבית. את הצנות שלי אני מכיר כבר טוב מאוד — כל הבעיות הכל. (מהרהר בעצל): בטח אצטער מאוד כשאעזוב אותם. צחקים. בכרים במקרים שקרי. הנה, למשל, סיפרו על תותחן אחד. בתקרית הלילה ירה בטעות על תמור. אני לא יודע אם זה נכון. בטח. סתם בלוף בצחוק. בחגים עושים את החג. בחגוכה למשל. עשינו הנוכיה מבמבוק. וכל ערב הדינו מדליקים. היה יפה מאוד. את החגוכיה הזו נתנו לילדי מקוחיה שהשתחרר למוכרת.

חוץ מזה לפעמים קוראים עתוני בוקר יש כל יום. ויש בלשים ורומנים.

אני: איזה ספר קראת לאחרונה?

שלום: המממ... סתם רומנים. לא יודע. באמת. לא זוכר. אלה ספרים שטוכחים אחרי רגע...

— ותוסיפות?

— יש מעט. כל כמה שבועות. אני נוסע לדרום ומבקר את החוגים בקריית־גת. יש לי חברים בטיכון. ולילים לסרטים.

— ומה בבית יש לך?

— לא. אין לי. עם בנות כמעט לא יוצאים אצלנו בחברה.

— ותחביבים?

— גם כן אין. אין כמעט זמן!

רוצה אשה שקטה

אני: על צבא אתם מדברים הרבה בחברה?

שלום: לא. כמעט לא. חלק מהחברה כבר עוזב צבא ועובד. וחוץ מזה, יש לי צבא כל החודש — למה לדבר גם בבית?

— ומוריך ודעיים מה אתה עושה בצבא?

שלום כהן: יודעים שאני טנקיסט. אבל לא יודעים באיזה מקום אני נמצא ומה אני עושה. לא יודעים שהשתחפתי בתקריות. לא יודעים! זה מיוחר. מספיק שיודע שבירור לוגת בצבא.

אני: הבוחה אתה כותב?

שלום: כן, בהחלט. כל חומן שי מכתבים לשבוע.

רבמוראי שלום כהן מתוחנן הטנק שפגע בתקרית הא מספר בתמרים אלה. אלה הקרב כפי שנראה מתוך הטנק

שלום: חח... (מרצין): הייתי מבקש בית. פשוט דירה בסביבות תל־אביב עם שני חדרים. שאיכל להתחתן ולגור שם.

— ואיזה תכונות היית רוצה שתהיינה לאשתך?

שלום: מה זה. אשפר לבחור לפי גודל צבעו? (צוחק מעומק ליבו). אתה דווקא רוצה? (קצת מבוייש): לא חשוב שתהיה יפה — אם היא תהיה יפה מאוד תחיה סכנה שתבגוד... שקטנע לא מעניין — תעיקר שתעבוד בבית. שתהיה שקטה. זה העיקר. שתדע לבשל. ו... (מחפש).

— מה ו...?

— לא איכפת לי שיהיה לה אופי קצת חלש משלי. צריך שמישהו ישלוט בבית...

אני: ואיזה תכונות לדעתך יש לך?

שלום (מהרהר): שקט. אוהב חברים. לא מתרגז. אוהב סדר — תאמין לי. אצלנו בטנק הכל מסודר. בוא תראה. בעצמך תרגיש. אתה יכול להוסיף — אני לא כותב בצרפתית. אבל כמעט לא מקבל תשובות. קשה להם לכתוב. וגם אין להם הרבה חדשות לכתוב עליהן.

אני: ומה אתה רוצה לעשות אחרי הצבא?

שלום: באמת שעוד לא השבתי.

— בכל אופן?

— הממ... באמת. יש לי. עוד כמה חדשים: אולי. אולי ארצה ללמוד מנוכאות.

אני: וחלומות יש לך?

שלום כהן (מציאותי מאוד): חלומות? למה שיהיו?

— בוא, נניח שמישהו יבוא ויגיד לך, שהוא יכול להגשים חלום גדול שלך. מה הייתי מבקש?

יודע אם זה תכונה. אבל יש לי כושר בינוני. אני לא אוהב בכלל לרוץ...

כאב ראש אחרי חיריות

אמרתי לו: שלום. אתה כבר 19 חודש בצבא. ויכול כבר לעשות סיכום חלקי של תקופת השירות שלך. אמור לי — מה עד עכשיו שנאת ומה אהבת בתקופה שלך?

תוחתן שנק רב־סורא. שלום כהן קרב אליו דף נייר. צייר עליו מקל־מישים עיגול. העביר בחוכו איפש. הקיף את הגיגוים נוספים. גדולים ויחרי. אחר־כך נזכר לפתע במשהו. שלף את אוזנו. הוציא פתק כלשהו.

שלום: חח... (מרצין): הייתי מבקש בית. פשוט דירה בסביבות תל־אביב עם שני חדרים. שאיכל להתחתן ולגור שם.

— ואיזה תכונות היית רוצה שתהיינה לאשתך?

שלום: מה זה. אשפר לבחור לפי גודל צבעו? (צוחק מעומק ליבו). אתה דווקא רוצה? (קצת מבוייש): לא חשוב שתהיה יפה — אם היא תהיה יפה מאוד תחיה סכנה שתבגוד... שקטנע לא מעניין — תעיקר שתעבוד בבית. שתהיה שקטה. זה העיקר. שתדע לבשל. ו... (מחפש).

— מה ו...?

— לא איכפת לי שיהיה לה אופי קצת חלש משלי. צריך שמישהו ישלוט בבית...

אני: ואיזה תכונות לדעתך יש לך?

שלום (מהרהר): שקט. אוהב חברים. לא מתרגז. אוהב סדר — תאמין לי. אצלנו בטנק הכל מסודר. בוא תראה. בעצמך תרגיש. אתה יכול להוסיף — אני לא יודע אם זה תכונה. אבל יש לי כושר בינוני. אני לא אוהב בכלל לרוץ.